

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 № 4651-VI : (із змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.
2. Про оперативно-розшукову діяльність : закон України від 18.02.1992. № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303.
3. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012. № 114/1042/516/1199/936/1687/5 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12> (дата звернення: 19.10.2018).
4. Новий тлумачний словник української мови : у 3 т. Київ : Аконіт, 2001. Т. 1: А–К. 926 с.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Харків : Право, 2012. 768 с.
6. Тертишник Б. М. Науково-практичний коментар до Кримінально-процесуального кодексу України. Київ : А. С. К., 2007. 1056 с.
7. Про оперативно-розшукову діяльність : проект закону України від 03.06.2016 № 4778 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59321 (дата звернення: 19.10.2018).

Одержано 16.10.2018

УДК 343.985.7

Ігор Анатолійович ВОЛКОВ,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ ПІДРОЗДІЛАМИ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПРАЦІВНИКАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Особливої актуальності стан законності та службової дисципліни набуває через факти корупції, зловживання працівниками Національної поліції своїм службовим становищем, випадки інших порушень ними закону. Означені явища викликають велику стурбованість керівництва Національної поліції України, суспільства, сприяють процесу відчуження громадян від правоохоронних структур, знижують ефективність правозастосовних і профілактичних заходів. Інтерес до виявлення, попередження та припинення злочинів, що вчиняють працівники Національної поліції, в останні роки викликаний двома обставинами: по-перше, високою загальною криміналізацією суспільства; по-друге, практичною потребою в ефективній роботі механізму Національної поліції щодо забезпечення законності і правопорядку в державі.

Розробка наукової теорії протидії злочинності працівників Національної поліції на сучасному етапі реформування правоохоронної системи є одним з головних пріоритетних напрямів відомчої політики удосконалення і підвищення ефективності роботи з персоналом з метою зниження рівня порушень дисципліни й законності в ході виконанні завдань із захисту правопорядку у державі, повернення довіри населення до себе тощо.

Ідея забезпечення внутрішньої безпеки Національної поліції України передбачає ефективне використання всього організаційно-управлінського потенціалу відомства з метою протидії злочинам, що вчиняються працівниками Національної поліції у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків. Таким чином, кінцевою метою оперативно-розшукової протидії підрозділами внутрішньої безпеки злочинам, що вчиняються працівниками Національної поліції є забезпечення ефективності функціонування відомства.

Зважаючи на те, що злочини, які вчиняються працівниками Національної поліції, найчастіше носять прихований або завуальований характер, оперативно-розшукова протидія підрозділів внутрішньої безпеки, набуває важливого значення.

Однією з головних функцій діяльності підрозділів внутрішньої безпеки щодо запобігання, виявлення, попередження і припинення кримінальних, корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, що готуються або вчинені поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками Національної поліції, є вивчення та протидія, шляхом використання оперативно-розшукових можливостей, механізму протиправної діяльності, що містить у собі способи скоєння правопорушень, відтворення слідів кримінальних подій, типології поведінки осіб, підозрюваних у їх скоєнні.

Поінформованість щодо механізму протиправної діяльності працівників поліції береться з узагальнень практики боротьби з правопорушеннями цього виду чи вивчення оперативно-розшукової характеристики злочинів поліцейських, що дозволяє підрозділам внутрішньої безпеки визначити:

- принципову необхідність і доцільність застосування відповідних оперативно-розшукових заходів для їх своєчасного виявлення і припинення;
- пріоритетність і послідовність застосування тих чи інших сил, засобів і форм оперативно-розшукової діяльності для збору, збереження і систематизації фактичних даних про підготовлювані або вчинені злочини;
- технічні засоби і тактичні прийоми проведення оперативно-розшукових заходів з урахуванням накопиченого позитивного і негативного досвіду та наявних можливостей.

Вважаємо, що найбільш актуальними питаннями наукового дослідження оперативно-розшукової протидії підрозділами внутрішньої безпеки злочинам, що вчиняються працівниками Національної поліції, є аналіз нормативно-правового регулювання протидії підрозділами внутрішньої безпеки злочинам та оперативно-розшукова характеристика зазначених злочинів; розстановка сил і засобів оперативно-розшукової діяльності під час зазначеної протидії; дослідження питань оперативно-розшукової профілактики злочинів, що вчиняються працівниками Національної поліції та інформаційне забезпечення діяльності підрозділів внутрішньої безпеки. До найбільш проблемних відносяться також питання тактики проведення заходів оперативного (ініціативного) пошуку інформації та оперативно-розшукового забезпечення підрозділами внутрішньої безпеки досудового розслідування злочинів, що вчиняються працівниками Національної поліції.

Наприкінці слід зазначити, що наукова аргументація теоретичних висновків і положень дослідження можлива за умови вирішення під час дослідження окремих завдань, пов'язаних із діяльністю підрозділів внутрішньої безпеки, серед яких аналіз результатів:

- виявлення фактів втягнення поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції у злочинну діяльність, здійснення профілактичних заходів стосовно них, а за наявності достатніх законних підстав документування вказаних протиправних дій;
- запобігання, виявлення, попередження і припинення фактів здійснення (або фактів сприяння, підбурювання чи терпимого ставлення) поліцейськими будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поведінки чи покарання;
- здійснення в межах компетенції організаційних та практичних заходів щодо реалізації та дотримання вимог антикорупційного законодавства України;
- здійснення в межах компетенції заходів щодо запобігання та припинення фактів вчинення працівниками поліції дій з надання будь-яких привілеїв або встановлення обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками;
- здійснення відповідно до компетенції комплексу заходів спрямованих на виявлення, запобігання, попередження та припинення порушень у сфері фінансово-господарської діяльності в системі Національної поліції України;
- збирання, накопичення, систематизації інформації щодо негативних явищ і тенденцій у системі Національної поліції України, а також ужиття заходів щодо їх запобігання;
- здійснення комплексу оперативно-розшукових заходів, спрямованих на виявлення, попередження, припинення та документування кримінальних правопорушень, що готуються поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками поліції, а також корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

– здійснення оперативного обслуговування системи Національної поліції України з метою своєчасного отримання даних про факти кримінальних, корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, що готуються або вчинені поліцейськими, необхідних для виконання завдань ДВБ щодо формування та забезпечення реалізації заходів з питань внутрішньої безпеки в Національній поліції України, а також організації і здійснення заходів захисту поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції від перешкоджання їм у виконанні службових обов'язків;

– виконання письмових доручень слідчого, прокурора щодо здійснення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні, а також з питань здійснення оперативно-розшукової діяльності за напрямками роботи ДВБ;

– забезпечення у межах компетенції взаємодії та обміну інформацією з органами поліції, іншими правоохоронними органами, органами державної влади з питань попередження та виявлення кримінальних, корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень серед поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції [1].

Список бібліографічних посилань

1. Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України // Національна поліція України : офіц. сайт. URL: http://old.npu.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/printable_article/1820018 (дата звернення: 19.10.2017).

Одержано 22.10.2018

УДК 343.326: 343.851

Марина Олександрівна ВОЛОШИНА,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗА ТЕЛЕФОННИМИ РОЗМОВАМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Ефективність здійснення контролю за телефонними розмовами обумовлюється не тільки поєднанням правових, організаційно-тактичних прийомів і способів його проведення, а й використанням отриманих результатів у процесуальній діяльності для розслідування злочину. Адже отримання й використання інформації, яка передається транспортними телекомунікаційними мережами, шляхом застосування технічних засобів – це необхідний та ефективний спосіб отримання інформації, яка направлена на боротьбу зі злочинністю.

Законодавець у ч. 1 ст. 263 КПК України передбачив, що шляхом проведення зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж існує можливість негласного отримання інформації у вигляді знаків, сигналів, письмового тексту, зображень, звуків, повідомлень будь-якого виду, яка передається засобами телекомунікацій (електрозв'язку) [1].

Під час зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, як різновиду негласних слідчих (розшукових) дій уповноважені підрозділи Національної поліції, використовуючи відповідні технічні засоби, здійснюють спостереження, відбір та фіксацію змісту інформації, яка передається особами один одному, а також одержання, перетворення і фіксацію різних видів сигналів, письмового тексту, зображень, звуків, що передаються каналами зв'язку. У результаті таких дій отримується інформація, яка має оперативно-процесуальне значення, вказує на ознаки кримінального правопорушення у діях підозрюваного, а також інформація, щодо протиправної діяльності окремих осіб.

Підрозділи Національної поліції здійснюючи контроль за телефонними розмовами, використовуючи технічні засоби встановлюють: факт передачі інформації з фіксацією змісту відомостей, що передаються, установленням особи, якій ця інформація надходить, кінцевого обладнання тощо; відомості про початок, кінець, тривалість і зміст з'єднання розмовників; зміст електронної пошти або SMS, MMS повідомлень; зміст телефонних розмов тощо.

Результати контролю за телефонними розмовами, який здійснюють підрозділи Національної поліції, щодо їх цільового використання можливо розділити на дві групи:

1. Відомості інформаційного характеру, що свідчать про можливі джерела фактичних даних (наприклад, зв'язки підозрюваного, можливість існування співучасників,